

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)
(d.d. 12 december 2023)

Nummer
4030

Onderwerp
Gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Aan de leden van Provinciale Staten

1. *Kent u de berichten: 'Onvoldoende naleving wetgeving gewasbeschermingsmiddelen zorgwekkend'¹, 'NVWA blijft veel overtredingen zien met bestrijdingsmiddelen'²?*

Antwoord

Gedeputeerde Staten zijn bekend met deze berichten. Overigens gebruiken Gedeputeerde Staten de term gewasbeschermingsmiddelen, zoals de toelatingsautoriteit College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (CTGB) dit ook noemt.

2. *Kunt u aangeven hoeveel controles en waar in Zuid-Holland zijn gedaan en in hoeveel gevallen er overtredingen zijn geconstateerd?*

Antwoord

Sinds 2021 is het gebruik van Glyfosaat op provinciale gronden verboden. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) handhaaft dit verbod en als zij ziet dat er met glyfosaat wordt gewerkt dan grijpt zij in.

Gedeputeerde Staten zien op dit moment dat het effect van het verbod is dat deze stof niet wordt gebruikt op provinciaal eigendom. Wat goed is om te weten: demissionair minister Adema heeft recent uitgesproken om glyfosaat voor graslandvernieuwing, doodspuiten van vanggewassen en groenbemester vanaf 2025 te willen verbieden.

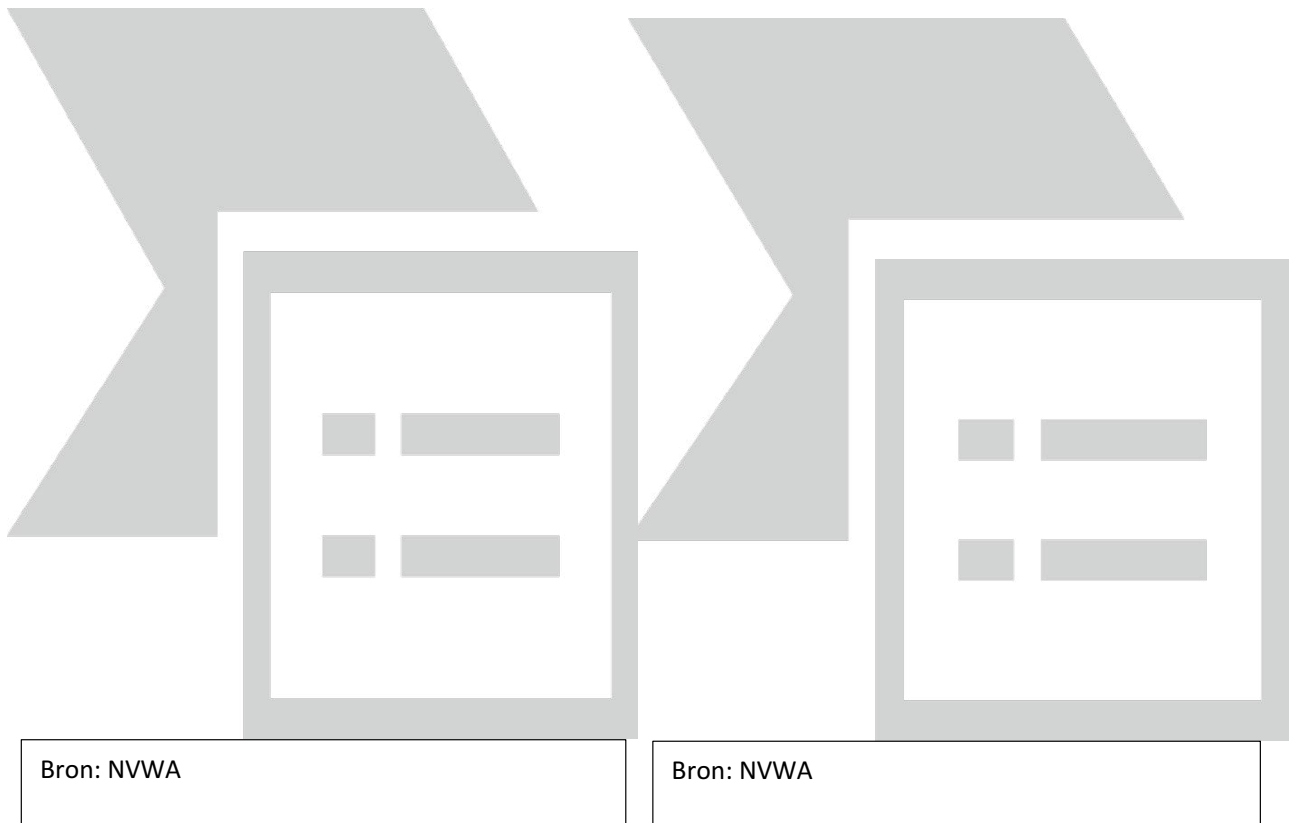
Verder heeft de NVWA in 2022 79 bedrijfsinspectie uitgevoerd in de provincie Zuid-Holland. Bij deze bedrijfsinspecties doet de inspecteur een brede inspectie op de bedrijven op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen. De inspectie omvat o.a. de aankoop, het in voorraad hebben, de toepassing en de administratieplicht van gewasbeschermingsmiddelen.

25 bedrijfsinspecties in Zuid-Holland waren niet op alle onderwerpen akkoord. Op twee bedrijven is door de inspecteur geconstateerd dat er niet uitsluitend in Nederland toegelaten gewasbeschermingsmiddelen waren gebruikt.

¹ <https://www.nvwa.nl/nieuws-en-media/nieuws/2023/12/07/onvoldoende-naleving-wetgeving-gewasbeschermingsmiddelen-zorgwekkend>

² <https://www.nd.nl/varia/varia/1203676/nvwa-blijft-veel-overtredingen-zien-met-bestrijdingsmiddelen>

De NVWA heeft ook in 2022 negen toepassingsinspecties in Zuid-Holland uitgevoerd. Bij een toepassingsinspectie wordt op meerder aspecten gecontroleerd tijdens de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in het veld. De inspecties omvat onder andere een controle op de gebruikte techniek van de veldspuit, of de spuit gekeurd is, of de juiste middelen volgens de voorschriften worden toegepast en of de toepasser beschikt over het juiste bewijs van vakbekwaamheid. De negen toepassingsinspecties waren op alle aspecten akkoord.

3. *Kunt u aangeven welk illegaal landbouwgif is gebruikt bij de constateringen?*

Antwoord

Volgende de NVWA is op één sierteeltbedrijf de insecticide met de werkzame stof pymetrozine gebruikt in de teelt van Chrysanten. Deze insecticide was op het moment dat dit werd toegepast een vervallen middel en dus niet meer in Nederland toegelaten.

Op een ander bedrijf, dit betrof een growshop, zijn enkele niet in Nederland toegelaten gewasbeschermingsmiddelen aangetroffen. Dit betrof de middelen Delta, Eforia, afort, Acramite en Vertimec die afkomstig waren uit Marokko. Deze middelen waren bestemd voor gebruik in eigen teelt. Een gedeelte van de aanwezige buitenlandse Vertimec werd in kleine verpakking in de handel gebracht als insecticide in de wietteelt.

4. *De NVWA noemt het hoge aantal overtredingen "zorgwekkend". Volgens de autoriteit is in de agrarische sector sprake van een "structureel probleem" op dit terrein. De autoriteit constateert al jaren veel overtredingen. Wat vindt u van de constatering van de NVWA?*

Antwoord

Gedeputeerde Staten vinden dat in het geval van overtreding er adequaat gehandeld dient te worden en dat foutief gebruik onze beleidsdoelen, zoals Kaderrichtlijn Water (KRW), in de weg staat. Wij verwachten van de NVWA als bevoegde autoriteit dat zij effectief optreedt tegen geconstateerde overtredingen.

5. *Wat zijn volgens u de gevolgen hiervan voor mens (zoals omwonenden en de agrariërs zelf) en dier (zowel dieren in de veehouderij als vrij levende dieren)?*

Antwoord

Het effect op de omgeving is afhankelijk van de overtreding. In algemene zin vormt illegaal gebruik van niet toegelaten middelen een potentieel gevaar voor gebruiker en omgeving. Een illegale lozing kan zorgen voor normoverschrijding in oppervlaktewater en negatieve impact op waterleven. Spuiten met te veel drift (beweging) zorgt voor verwaaiing naar de omgeving. Inmiddels is bekend dat langdurige blootstelling bij onjuist gebruik van glyfosaat de kans op het ontwikkelen van de ziekte van Parkinson kan vergroten.

6. *Welke gevolgen heeft dit volgens u voor het bereiken van de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in 2027?*

Antwoord

Afhankelijk van de overtreding kan hier pas meer over worden gezegd. De emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater heeft een negatieve impact op de doelstelling voor KRW-doelen en is onderdeel van een bredere mix aan emissies. Een kordate handhaving van de NVWA op bezit en gebruik van deze middelen is geboden zie het antwoord op vraag 4.

7. *Welke gevolgen heeft dit volgens u voor het bereiken van de doelstellingen van de Natura 200-gebieden in 2027?*

Antwoord

Het is bij Gedeputeerde Staten onbekend of er overtredingen nabij Natura 2000-gebieden hebben plaatsgevonden.

8. *Welke maatregelen gaat u treffen om dergelijke overtredingen tegen te gaan en te voorkomen?*

Antwoord

Gedeputeerde Staten volgen hierin de landelijke lijn. Het Rijk is primair aan zet als het gaat om geconstateerde overtredingen. Via de IPO-lijn pleiten provincies voor aanscherping van de bestaande rijksregelgeving voor gewasbeschermingsmiddelen en het afstemmen van de toelatingseisen van gewasbeschermingsmiddelen op de KRW-doelen. In het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kunnen bewustwording en innovatieve technieken bijdragen aan het verminderen van de emissies naar het watersysteem. Dit is een van de maatregelen waar we in het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) op inzetten.

9. *Bent u bereid om in overleg te gaan met het Rijk en de waterschappen om gezamenlijk extra maatregelen te treffen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u ons informeren over de uitkomsten van deze overleggen?*

Antwoord

Mede verwijzend naar vraag 8 zijn wij als provincie reeds in overleg met het Rijk en worden onder het ZH-PLG via een gebiedsgerichte aanpak gezamenlijk met de sector en de waterschappen aanvullende maatregelen geformuleerd. Ook in het KRW Impulsprogramma is intensivering van maatregelen van stoffen, waaronder gewasbeschermingsmiddelen, een van de speerpunten. Overleg hierover vindt plaats in het Bestuurlijke Overleg KRW waarin Rijk en regio zijn vertegenwoordigd.

Den Haag, 13 februari 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J. Smit